

**Анализ на данните, получени от системата за бързо
предупреждение за храни и фуражи (RASFF)
за месец април 2017 г.**

Общият брой нотификации за месец април 2017 г. е **264**. Сигналите в категория храни са най-много – **239**, за фуражите – **19**, а за материалите в контакт с храни – **6** (фиг.1).

Фиг. 1 Анализ на нотификациите по отношение на разпределението по групи:
храни, фуражи и материали

ПРЕДУПРЕДИТЕЛНИ НОТИФИКАЦИИ – **59**, които се разпределят в следните категории:

Риба и рибни продукти – **12** нотификации: живак в риба меч от Испания (5) и от Португалия, в замразена синя акула (*Prionace Glauca*) от Португалия, в охладен червен кефал (*Mullus barbatus*) от Италия и в замразена акула мако (*Isurus oxyrinchus*) от Испания; **хистамин** в риба тон от Испания (2) и *Listeria monocytogenes* в охладена пушена камбала от Франция.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 9 нотификации: *Salmonella enterica ser. Heidelberg* в осолени замразени пилешки гърди от Бразилия (2); *Salmonella* в замразени пилешки гърди от Бразилия (2) и в замразени осолени пилешки филета от Тайланд; **наличие на неразрешената субстанция диклофенак** в замразено мариновано пилешко месо от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Minnesota* в замразени осолени пилешки гърди от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Typhimurium* в охладени пилешки трупчета от Франция и *Salmonella enterica ser. Enteritidis* в замразени пилешки гърди от Бразилия.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 8 нотификации: шигатоксин продуцираща *Escherichia coli* в охладено агнешко месо от Холандия и от Обединеното кралство и в охладени телешки бели дробове и хранопровод от Белгия; *Listeria monocytogenes* в охладена пушена шунка от Дания; **бензо(а)пирен** в охладено пушено телешко месо от Австрия; **наличие на неразрешената субстанция оксифенилбутазон** в конско месо от Канада; *Salmonella enterica ser. Bovismorbificans* в шунка Кобургер от Белгия и **диоксини и диоксиноподобни полихлорбифенили** в колбас от Холандия.

Ядки, продукти от ядки и семена – 4 нотификации: **афлатоксини** в шамфъстък от Иран и от Испания, в семки от пъпеш с неизвестен произход и **недекларирана соя** в шоколадова нуга **етикетирана като нуга** от Италия.

Зърнени и тестени изделия – 3 нотификации: **афлатоксини и наличие на глютен в полента** (е традиционно италианско ястие, приготвено от царевично брашно, с мека структура, сродно с качамака) от Италия; **стъклени фрагменти** в мюсли от Дания и **недекларирани фъстъци** в бисквити от Унгария.

Мляко и млечни продукти – 3 нотификации: *Listeria monocytogenes* в меко сирене с босилек от Австрия; *Salmonella* в сирене от сурово козе мляко от Франция и **метален фрагмент** в пудинг от Германия.

Готови ястия и закуски – 3 нотификации: **недекларирано яйце и млечна съставка** в лингуини (вид паста), **етикетирани като спагети карабонара** от Обединеното кралство; *Salmonella* в замразени колбаси от Холандия и **пластмасови фрагменти** в спагети болонезе/карабонара от Белгия.

Плодове и зеленчуци – 3 нотификации: бензо(а)пирен и полициклични ароматни въгледороди в банани от Филипините; норовирус в замразени ягоди от Франция и кадмий в замразен спанак от Холандия.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 2 нотификации: норовирус в миди от Франция (2).

Сладкарски изделия – 2 нотификации: парчета дърво в сладкиши маршмелоус от Испания и следи от фъстък в шоколад от Обединеното кралство.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 2 нотификации: наличие на неразрешената субстанция тадалафил в хранителна добавка от Португалия и високи нива на алуминий в хранителна добавка от Австрия.

Материали в контакт с храни – 2 нотификации: миграция на първични ароматни амини от кухненски прибор с неизвестен произход и миграция на меламина от меламинови чинии от Холандия.

Билки и подправки – 2 нотификации: афлатоксини в чили от Индия и в изсушен джинджифил от Нигерия.

Храни за домашни любимци – 2 нотификации: диоксини в изсушен говежди търбух от Индия и *Salmonella enterica ser. Infantis* в кучешки играчки за дъвчене от Полша.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 1 нотификация: стъклени фрагменти в шоколадова паста от Холандия.

Безалкохолни напитки – 1 нотификация: пластмасови фрагменти в шейкове от Обединеното кралство.

През месец април 2017 г. при предупредителните нотификации най-често нотифицираната страна е Испания с 10 нотификации, следвана от Холандия и Бразилия всяка с по 7 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА НЕДОПУСНАТ ВНОС - 136 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Ядки, продукти от ядки и семена – 35 нотификации: афлатоксини във фъстъци от Китай (9), от Индия (5), Египет и Нигерия, в шамфъстък от Иран (3), в лешници от Азербайджан (3), във фъстъчено

масло от САЩ (2), в семки от пъпеш от Того и в полусуши фурми от Египет; *Salmonella enterica* subsp. *Salamae* в сусам от Нигерия (2); *Salmonella* в сусам от Индия; *Salmonella* и *Salmonella enterica* subsp. *Salamae* в сусам от Нигерия; *Salmonella enterica* ser. *Bama* в сусам от Судан; *Salmonella enterica* ser. *Maastricht* в сусам от Судан; *Salmonella enterica* ser. *Bergen* в сусам от Етиопия; липса на фитосанитарен сертификат и на протокол за изпитване за шамфъстък на прах от Иран и *Salmonella enterica* ser. *Norwich*, *Salmonella enterica* ser. *Tilburg* и *Salmonella enterica* ser. *Yarrabah* в сусам от Судан.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 31 нотификации: *Salmonella* в замразени пилешки гърди от Бразилия (9) и от Тайланд, в замразени осолени пилешки филета от Бразилия (4), в мариновани пуешки гърди от Бразилия (2), в сурови замразени пилешки филета от Бразилия (2), в замразени подправени пуешки филета от Бразилия (2), в замразени подправени пуешки медальони от Бразилия (2), в замразени мариновани филета от Бразилия, *Salmonella* и *Salmonella enterica* ser. *Heidelberg* в замразени осолени пилешки гърди от Бразилия; *Salmonella enterica* ser. *Enteritidis* в замразени пилешки филета от Тайланд и от Бразилия; **неодобрен/нерегистриран бизнес оператор** за търговия със замразени пуешки гърди от Бразилия; **развала на замразени пилешки филета с добавена вода** от Бразилия; *Salmonella enterica* ser. *Llugum* и *Salmonella enterica* ser. *Typhimurium* в замразени пилешки гърди също от Бразилия и **сгрешен ветеринарен сертификат (липса на идентификационен код върху кутиите съвпадащ със сертификата)** за сушено пилешко и пуешко месо от Русия, **заразено с плесени**.

Плодове и зеленчуци – 26 нотификации: **афлатоксини** в сушени смокини от Турция (4); **опит за нелегален внос** на боб от Нигерия (3); **високи нива на сулфит** в сушени кайсии от Турция (3); **тебуконазол** в чушки от Турция (2); *Salmonella* в листа бетел от Индия (2); **липса на фитосанитарен сертификат и на протокол за изпитване** на къри от Индия и на сминдух от Етиопия; **прохлораз** в нарове от Турция; **наличие на неразрешените субстанции монокротофос, пропаргит и триазофос** в бамя от Индия; замразени черни боровинки от Сърбия, **заразени с плесени**; **неподходящи условия на транспорт (влага)** на зелен грах от Канада, **заразени с плесени**; **прохлораз и ацетамиприд** в нарове от Турция;

лямбда-цихалотрин и наличие на неразрешените субстанции флусилазол и пропаргит в чушки от Египет; охратоксин А в стафиди от Турция; ацетамиприд, пропиконазол, диниконазол, лямбда-цихалотрин, азоксистробин и миклобутанил и наличие на неразрешените субстанции карбендазим и флусилазол в замразени лозови листа от Египет; хлорпирифос в чушки от Турция; високи нива на сулфит и неразрешено влагане на оцветител Е 102 – тартразин в горчица от Тайланд; наличие на неразрешените субстанции метаамидофос и ацефат в люляков боб от Бангладеш.

Ракообразни и продукти от тях – 7 нотификации: високи нива на сулфит в скариди от Венецуела (4); наличие на забранената субстанция нитрофуран в замразени скариди от Индия (3).

Билки и подправки – 7 нотификации: липса на здравен сертификат и липса на протокол от изпитване на сушени листа къри от Индия, на куркума от Етиопия, на черен пипер от Етиопия; на чушки от Етиопия и на джинджифил на прах също от Етиопия; охратоксин А в чили на прах от Индия и сгрешен сертификат (няма идентификационен код върху кутиите съвпадаща със сертификата) за лют червен пипер от Етиопия.

Риба и рибни продукти – 6 нотификации: опит за нелегален внос на сушена риба от Нигерия (2); влошен температурен контрол – прекъсване на хладилната верига и повредени опаковки на морски език (*Limanda aspera*) от Китай и на замразена съомга също от Китай; лоши условия на транспорт (кал и насекоми) за замразена риба от Мавритания и повредена опаковка (изтичащи торбички) на риба тон в марината от Виетнам.

Зърнени и тестени изделия – 4 нотификации: афлатоксини в оризово брашно от Пакистан; мораво рогче (*Claviceps purpurea*) в твърда пшеница от Канада; наличие на неразрешената субстанция ацефат в ориз от Индия и наличие на неразрешените субстанции метаамидофос и ацефат в ориз басмати от Индия.

Сладкарски изделия – 4 нотификации: риск от задушаване при консумацията и Е 407 – карагенан нажелирани сладкиши от Малайзия и Китай; Е 407 – карагенан вжелирани сладкиши от Китай и липса на

сертификат и на протокол за изпитване на конфитюр от смокини от Турция.

Материали в контакт с храни – 3 нотификации: миграция на хром от ножове за месо от Китай; миграция на първични ароматни амини от кухненски прибори от Хонг Конг и наличие на кобалт-60 (синтетичен радиоактивен изотоп на кобалта) в стоманена тенджера под налягане от Индия.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 2 нотификации: неадекватна топлинна обработка на замразени варени миди от Виетнам и влошен температурен контрол (между 11.6 и 11.3 °C) на живи миди от Нова Зеландия.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 2 нотификации: бупрофезин и наличие на неразрешената субстанция динотефуран в зелен чай от Китай и наличие на неразрешената субстанция антраквинон в черен чай от Индия.

Фуражни суровини – 2 нотификации: афлатоксини във фъстъци, предназначени за храна на птици от Индия (2).

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 2 нотификации: сгрешен сертификат (няма идентификационен код върху кутиите, да съвпада със сертификата) в изсушено и подправено говеждо месо от Русия, заразено с плесени и ентеропатогенни *Escherichia coli* в говеждо месо от Бразилия.

Безалкохолни напитки – 2 нотификации: наличие на лактопротеин в кокосова напитка от Китай (2).

Главноноги и продукти от тях – 1 нотификация: кадмий в замразени калмари от Индия.

Други хранителни продукти/смесени – 1 нотификация: *Bacillus cereus* в бобена извара от Китай.

Супи, сосове и подправки – 1 нотификация: наличие на неразрешената субстанция E 321 – бутилиран хидрокситолуен в паста от Перу.

През месец април 2017 г. при нотификациите за недопуснат внос най-често нотифицираната страна е Бразилия с 26 нотификации, следвана от Индия с 22 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА НАСОЧВАНЕ НА ВНИМАНИЕТО – 37,

които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – 7 нотификации: норовирус в замразени малини от Сърбия; хлорпирифос в манго от Перу; тебуконазол в чили от Турция; флуопиколид и наличие на неразрешените субстанции дитиокарбамати и процимидон в драконов плод от Колумбия; метални парчета в почистен боб от Египет; наличие на неразрешена генетично модифицирана папая в плодов коктейл от Китай и диметоат в портокали от Египет.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 5 нотификации: лоша проследяемост (невалиден паспорт) на охладени конски трупове от Дания; лоша проследяемост (фалшифицирани паспорти) на конски трупове от Австрия; наличие на забранената субстанция нитрофуран в осолени овчи черва от Китай; *Salmonella enterica ser. Typhimurium* в охладен свински врат от Полша и бензо(а)пирен и полициклични ароматни въглеводороди в пушени колбаси също от Полша.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 5 нотификации: *Salmonella enterica ser. Infantis* в охладени пилешки гърди от Унгария (2); *Salmonella* в замразени мариновани пилешки филета от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Enteritidis* в охладени пилешки филета от Полша и високи нива на доксициклин над допустимите стойности в охладено пилешко месо от Белгия.

Главноноги и продукти от тях – 3 нотификации: кадмий в замразени изчистени пипала на калмари (*Loligo chinensis*) от Китай, в замразен октопод от Индия и от Виетнам.

Зърнени и тестени изделия – 3 нотификации: афлатоксини в суров червен ориз от Индия и в изпечено оризово брашно също от Индия и охратоксин А в ориз от Шри Ланка.

Риба и рибни продукти – 3 нотификации: живак в охладена риба (*Mustelus asterias*) от Франция, във филета от риба меч от Испания и опаразитяване с *Anisakis* на охладени опашки от риба монах (*Lophius piscatorius* и *budegassa*) от Обединеното кралство.

Ракообразни и продукти от тях – 2 нотификации: следи от лактопротеин в замразени, бланширани и обелени скариди от Виетнам и високи нива на сулфит в замразени скариди от Перу.

Фуражни суровини – 2 нотификации: наличие на неразрешените субстанции антраквинон и диелдрин в плодова пулпа от Испания и съмнение за фалшификация (неозначена урея: 0.4 %) на фуражна мая от Русия.

Ядки, продукти от ядки и семена – 2 нотификации: *Salmonella enterica* ser. *Carrau* в сусам от Аржентина и афлатоксини в лешници от Турция.

Комбинирани фуражи – 1 нотификация: *Salmonella* във фуражен микс от Дания.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 1 нотификация: високи нива на *Escherichia coli* в живи миди от Италия.

Сладкарски изделия – 1 нотификация: недекларирани фъстъци и ядки във фъстъчени хапки, погрешно етикетирани като хапки от млечен шоколад от България.

Мазнини и масла – 1 нотификация: наличие на неразрешен оцветител Судан 4 в палмово масло от Нигерия.

Материали в контакт с храни – 1 нотификация: миграция на първични ароматни амини от кухненска лъжица от Китай.

През месец април 2017 г. при нотификациите за насочване на вниманието най-често нотифицираната страна е Китай с 4 нотификации, следвани от Индия и Полша с по 3 нотификации всяка.

НОТИФИКАЦИИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ – 32, които се разпределят в следните категории:

Фуражни суровини – 10 нотификации: *Salmonella enterica* ser. *Derby* в замразена кучешка храна от Холандия; *Salmonella enterica* ser. *Moero* в слънчогледово кюспе от Италия; *Salmonella enterica* ser. *Lexington* в сусамен експелер от Холандия; *Salmonella enterica* ser. *Tennessee* в рапично брашно от Германия; *Salmonella* в рапично брашно от Германия; съмнение за фалшификация (необозначена урея: 0.5 %) в бирена мая от Русия; *Salmonella enterica* ser. *Senftenberg* в препечена соя от Италия;

Salmonella enterica ser. *Mbandaka* и *Salmonella enterica* ser. *Senftenberg* в препечена соя от Италия; *Salmonella enterica* ser. *Infantis* и *Salmonella enterica* ser. *Livingstone* в месокостно брашно предназначено за храна на домашни любимци от Полша и зеараленон в допълващ фураж за дойни крави от Германия.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 5 нотификации: наличие на неразрешената субстанция магнезиев креатинов хелат в хранителна добавка от Канада; наличие на неразрешената субстанция аргининов нитрат в хранителна добавка от САЩ; наличие на неразрешената субстанция оксилофрин в хранителна добавка от Обединеното кралство; високо ниво на цинк в хранителна добавка от САЩ и наличие на неразрешената субстанция изопропилоктопамин в хранителна добавка от Обединеното кралство.

Риба и рибни продукти – 5 нотификации: опаразитяване с *Anisakis* на скумрия от Холандия (2); третиране с въглероден окис на риба тон от Индонезия; опаразитяване с нематоди на консервирана скумрия от Латвия; масивно опаразитяване с *Anisakis* и с *Pseudoterranova* на охладена риба монах от Обединеното кралство.

Месо и месни продукти – 5 нотификации: *Salmonella enterica* ser. *Derby* в замразени свински обрезки от Германия (2); *Salmonella enterica* ser. *Typhimurium* в замразени свински обрезки от Германия; наличие на неразрешената субстанция напроксен в замразено конско месо от Бразилия и *Listeria monocytogenes* в замразени телешки обрезки от Холандия.

Зърнени и тестени изделия – 3 нотификации: пластмасови фрагменти и феромагнитни частици в пълнозърнесто брашно от Чехия; феромагнитни частици в пълнозърнесто брашно от шпелта от Чехия и арсен в ориз от Италия.

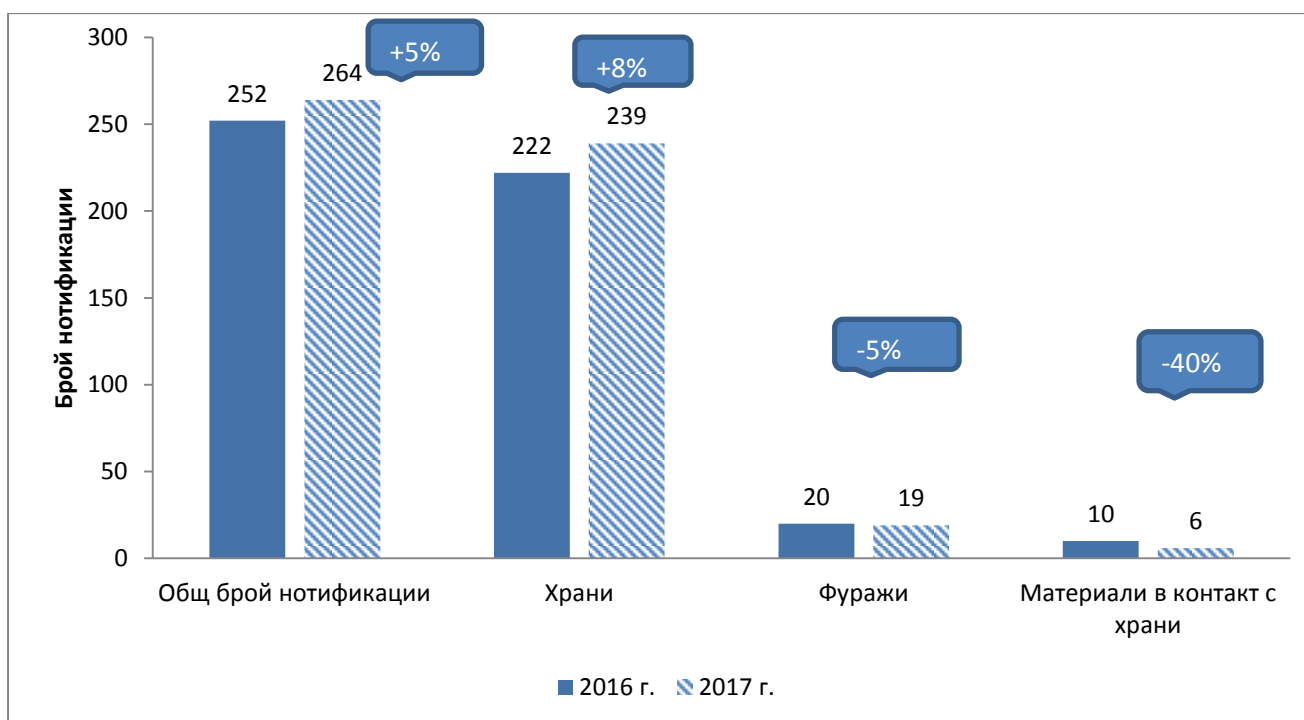
Плодове и зеленчуци – 3 нотификации: консервиран нахут замърсен с екскременти на гризачи от Италия; консервиран бял боб от също Италия, заразен с насекоми и наличие на неразрешената субстанция E 200 – сорбинова киселина и недекларираната субстанция E 210 – бензоена киселина в консервирана амбарела (вид цитрусов плод) от Холандия.

Мазнини и масла – 1 нотификация: наличие на неразрешения оцветител Судан 4 в палмово масло от Гана.

През месец април 2017 г., при нотификациите за проследяване най-често нотифицираните страни са Италия, Холандия и Германия всяка с по 6 нотификации, следвани от Обединеното кралство с 3 нотификации.

АНАЛИЗ НА ТЕНДЕНЦИИТЕ

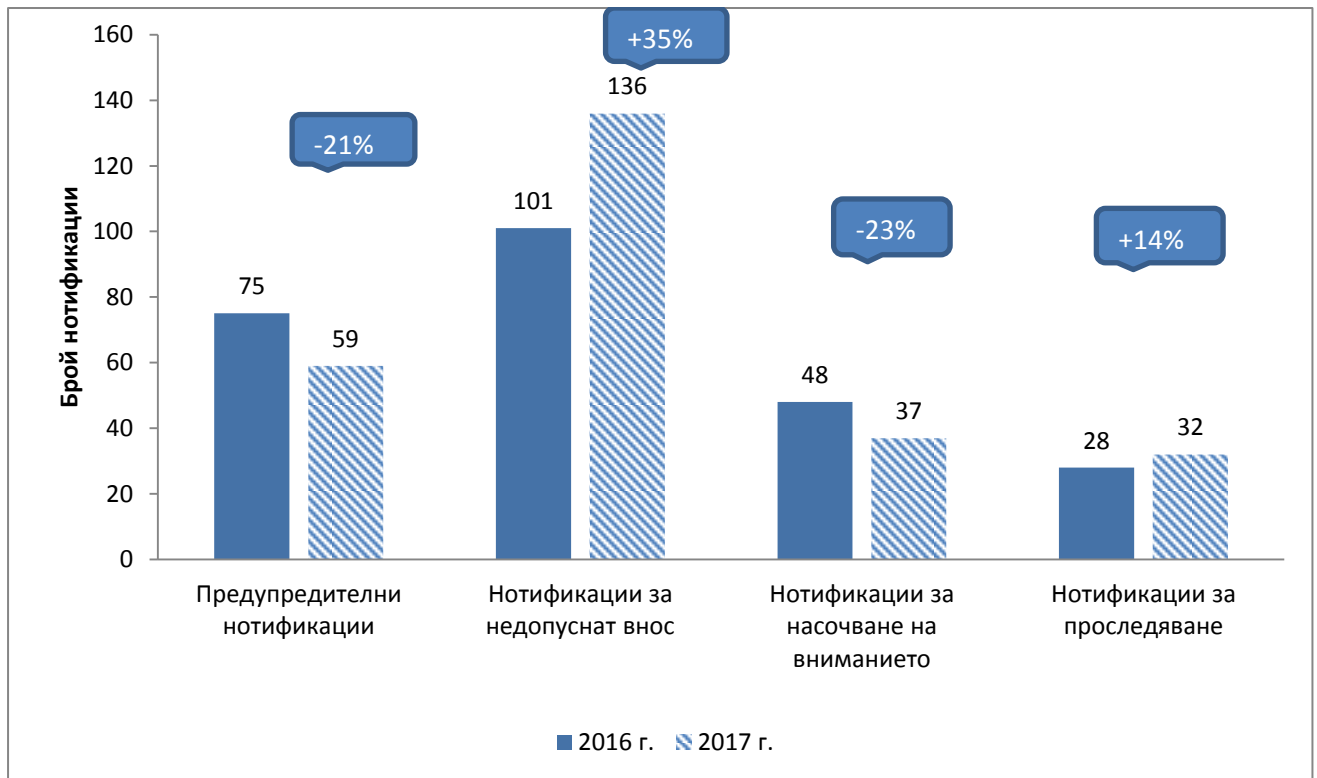
Направена е съпоставка на броя нотификации спрямо същия период през 2016 г.– общо и по групи за **м. април 2016 г.** и **м. април 2017 г.** На *фиг. 2* са представени общия брой нотификации и брой нотификации по групи продукти – храни, фуражи, материали в контакт с храни. Запазва се тенденцията най-много нотификации да са докладвани в групата на храните. При общия брой нотификации се наблюдава слабо повишение с 5%, при храните също има повишение с 8%. Спад се наблюдава при фуражите с 5% и при материалите в контакт с храни с 40%. **Като цяло за месец април 2017 г. има две тенденции: тенденция на повишение при общия брой нотификации и при храните и тенденция на спад при фуражите и материалите в контакт с храни.**

Фиг. 2. Разпределение на общия брой нотификации и броя нотификации за храни, фуражи и материали в контакт с храни за м. април 2016 г. и м. април 2017 г.

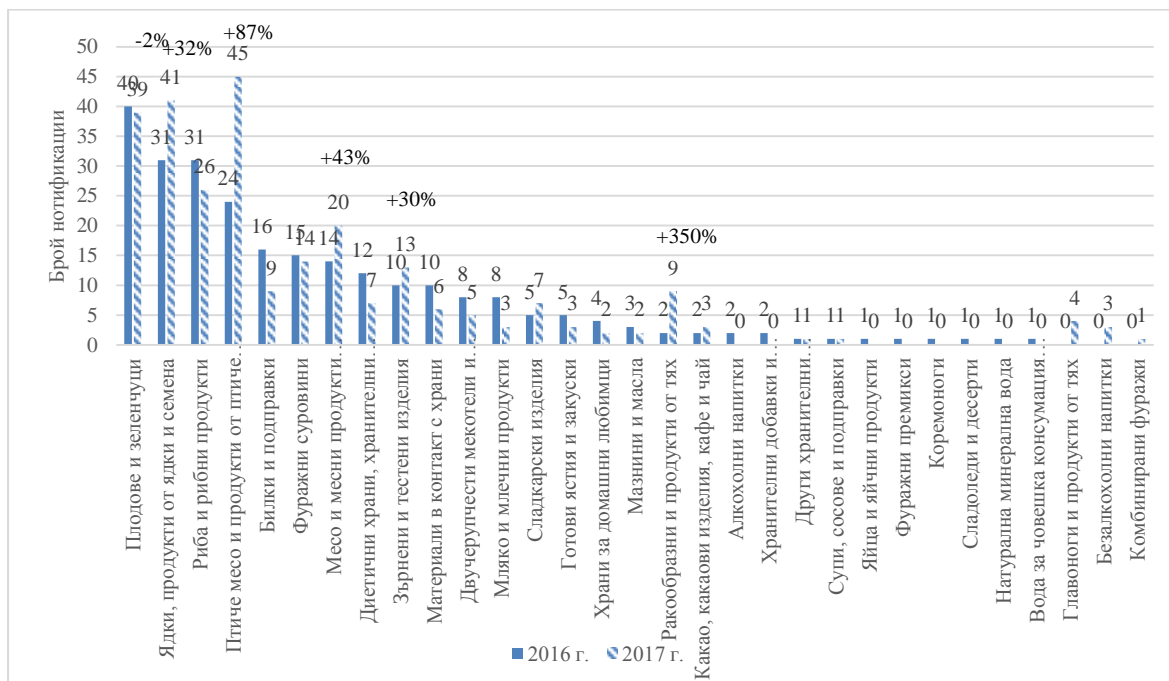
На *фиг. 3* е представено разпределението на нотификациите по вид. Най-висок брой и за двата разглеждани периода са нотификациите за недопуснат внос спрямо останалите видове нотификации. Повишение се наблюдава при нотификациите за недопуснат внос с 35% и при нотификациите за проследяване с 14%. Понижение се наблюдава при предупредителните нотификации с 21% и при нотификациите за насочване на вниманието с 23%. **Като цяло за месец април 2017 г. се наблюдават две тенденции: тенденция на повишаване при нотификациите за недопуснат внос и при нотификациите за**

проследяване и тенденция на понижаване при предупредителните нотификации и при нотификациите за насочване на вниманието.

Фиг. 3. Разпределение на броя нотификации по вид

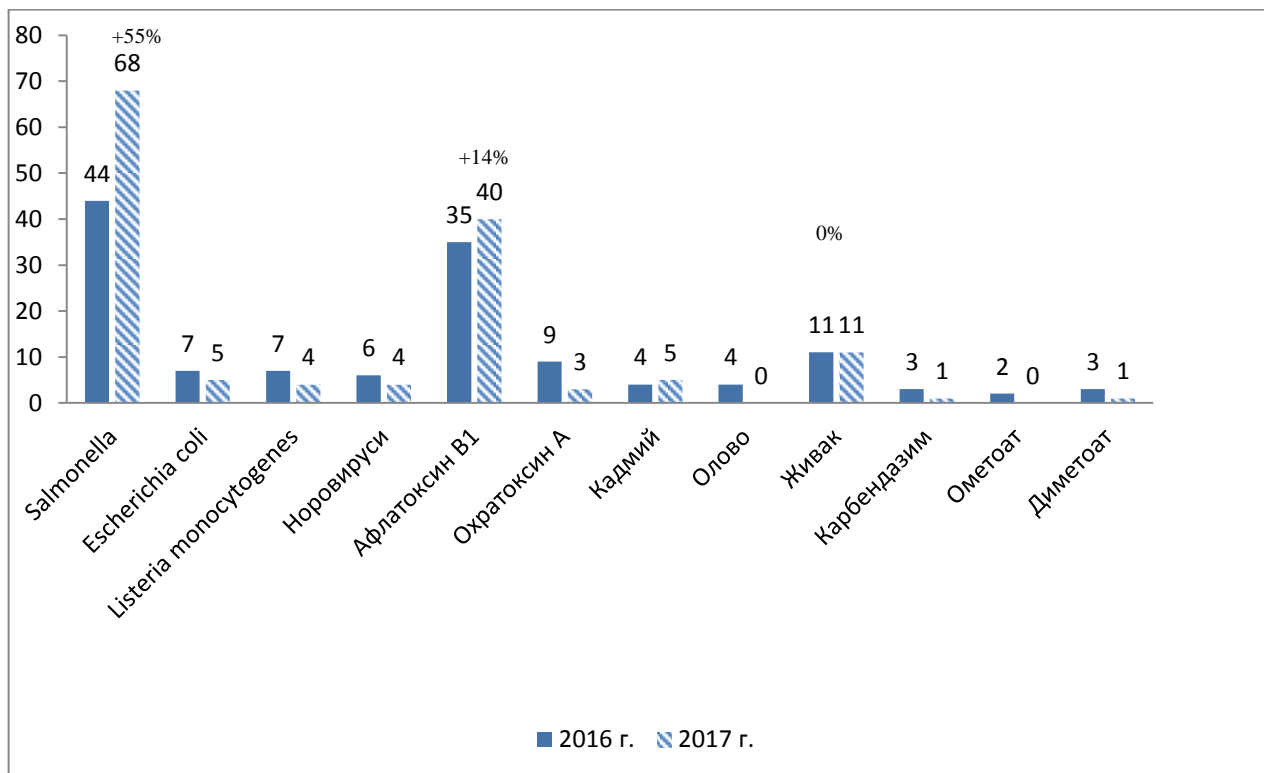
На *фиг. 4* са съпоставени данните за месец **април 2016 г.** и **април 2017 г.** според категориите продукти. Повишение се наблюдава при категориите: „Ядки, продукти от ядки и семена“ с 32%, „Птиче месо и продукти от птиче месо“ с 87%, „Месо и месни продукти (различни от птиче месо)“ с 43%, „Зърнени и тестени изделия“ с 30% и „Ракообразни и продукти от тях“ с 350%. Слабо понижение се наблюдава при „Плодове и зеленчуци“ с 2%.

Фиг. 4 Разпределение на броя нотификации по категории продукти

След съпоставка на данните за месеците април 2016 г. и април 2017 г., може да се направи извод, има тенденция на повишение при следните категории продукти: ядки, продукти от ядки и семена; птиче месо и продукти от птиче месо; месо и месни продукти (различни от птиче месо); зърнени и тестени изделия и ракообразни и продукти от тях. Наблюдава се слаб спад при плодовете и зеленчуците.

На *фиг. 5* са показани някои от основните причини за нотифициране на храните и фуражите за месец **април 2016** и **2017** г. При патогенните микроорганизми се наблюдава спад, изключение прави *Salmonella*, където има повишение с 55%. При микотоксините се наблюдава повишение при афлатоксин В1 с 14%. При тежките метали се запазват ниски нива като при живака не се наблюдава повишение в сравнение с месец април 2016 г. Пестицидите запазват ниски нива.

Фиг.5 Причини за нотифициране

От обобщените данни за месеците април 2016 г. и април 2017 г. може да се направи извод, че има ясна тенденция на понижение при патогенните микроорганизми с изключение на Salmonella. От микотоксините повишение се наблюдава при афлатоксин В1. При тежките метали няма особена разлика в сравнение с месец април 2016 г. Пестицидите запазват ниски нива.

Приложение

1. Система за бързо предупреждение за храни и фуражи:

Регламент (ЕО) No 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните. В случай, че член на мрежата разполага с информация, свързана със съществуването на сериозен пряк или косвен риск за човешкото здраве, произтичащ от храни или фуражи, тази информация незабавно се съобщава по системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF). Информацията незабавно се предава на членовете в мрежата.

2. Правно основание:

Регламент (ЕС) No 16/2011 на Комисията от 10 януари 2011 година за установяване на мерки за прилагане на системата за бързо предупреждение за храни и фуражи.

3. Видове нотификации:

3.1. Предупредителни нотификации – съобщение за сериозен риск, който изисква незабавни действия или рисковият продукт вече е на пазара.

3.2. Нотификация за недопускан внос – касае пратки с храни, фуражи или суровини на които е отказано влизането в Общността поради риск за човешкото здраве, за здравето на животните или за околната среда.

3.3. Нотификации за проследяване – не изискват бърза реакция.

3.4. Нотификации за насочване на вниманието – предоставят информация за контролните органи.

Горепосочената информация ще бъде публикувана на електронната страница на Българския Контактен център на EFSA (http://focalpointbg.com/index.php?option=com_content&view=article&id=59&Itemid=78&lang=bg) към Центъра за оценка на риска по хранителната верига.

Изготвил:

Д-р Бранимир Канакидис -

младши експерт

Дирекция „Комуникация на риска, обучение и Контактен център“

09.05.2017 г.